

Den skjulte støtte

© DR

Valgets skjulte støtter

■ 11. maj 2011 17.24 Tophistorie

Folketingsvalget nærmer sig og du er, måske uden at vide det, med til at betale for valgkampen! For det er nærmest umuligt at se, hvem partierne får økonomisk støtte fra. Danmark får international kritik for manglende åbenhed.

En tur i Tivoli eller Netto? Så er der stor sandsynlighed for, at du støtter blå bloks valgkamp. Eller er du medlem af 3 F? Så støtter du måske en af rød bloks kandidater. Mange af valgkampens millioner er stort set umulige for vælgerne at vide noget om - de fremgår nemlig ikke af partiernes regnskaber.

Én af bidragyderne til Venstre ved sidste valgkamp var Chr. Augustinus Fabrikker, der samlet set har den største aktiepost i Tivoli. Og både Venstre og Konservatives valgbudget nyder godt af, når forældre køber Legoklodser til de små. De to partier har nemlig fået støtte fra Kirkbi, der ejer de fleste af aktierne i LEGO. Desuden får regeringspartierne støtte fra erhvervsklubber, som en del banker også er medlem af. De bidrag kan gives anonymt.

Også skjulte penge i rød blok

Rød blok kan også være med, når det gælder skjult støtte. Især støtten fra fagbevægelsen har gennem mange år skæppet godt i de røde kasser. I 1990 blev det godt nok muligt for medlemmer af landets fagforeninger at bede om, at deres kontingent ikke bruges til politiske partier. Den mulighed har 16.000 ud af 3F's 350.000 medlemmer benyttet sig af. Den direkte støtte fra fagbevægelsen til Socialdemokratiet er da også faldet - fra 33 millioner ved valget i 2001 til 2 millioner i 2007. Til gengæld står det fagforeningernes lokale afdelinger frit for at bidrage med frivilligt arbejde, mødelokaler og andre former for støtte. Den slags vennetjenester kan være meget værd, men det fremgår ikke i regnskaberne hvem der giver og hvor meget..

- Vi tror at vi ved hvilke indtægter partierne har og hvad der bliver brugt på valgkampagner, men det gør vi ikke, siger Karina Kosiara Pedersen, der er partiforsker ved Københavns Universitet.

På tide med åbenhed

Som reglerne er i dag kan beløb op til 20.000 kroner gives anonymt, mens bidrag på 20.000 kr. og derover ikke kan være anonyme. Giveren skal altså figurere i regnskabet, til gengæld skal der ikke stå, hvor stort støtte-beløbet er. Det kan altså i princippet være alt fra 20.000 kr. til flere millioner.

Den manglende åbenhed i de danske partistøtteregler har medført kritik fra flere internationale organisationer.

- Det er alle de internationale organisationer, der overhovedet beskæftiger sig med pengestrømme af forskellige karakter og det er OECD, det er FN, det er Europarådet og EU. Det siger Poul Riiskjær Møgelson, fmd. for antikorrupsionsorganisationen Transparency Luk Gemte sider | Mest populære | Seneste nyt (7+) | DR anbefaler

International.

I et demokratisk land er det et problem at så mange penge i valgkampen er skjulte, mener han.

- Der er behov for at få støtte gennemsigthed, det kan overhovedet ikke diskuteres, siger han.

© Copyright DR 2011. Materialet må ikke gengives uden tilladelse jævnfør lov om ophavsret.

Norge har åbnet regnskaberne

I Norge har vælgerne siden 2005 haft langt bedre mulighed for at se hvilke partier, der får støtte fra hvem - og med hvor mange penge.

- Det er for at forhindre at der skal være uheldige bindinger mellem privatpersoner og grupperinger og partierne, siger professor Hanne Marthe Narud, Oslo Universitet.

I Norge er anonyme bidrag blevet forbudt. Flere partier er gået længere end selve lovens bogstav og lægger information om donationer ud på nettet, så snart de får et bidrag, både med beløb og afsender.

Den slags åbenhed er der desværre ikke udsigt til her hjemme. På et pressemøde i går, slog statsminister Lars Løkke Rasmussen fast, at der ikke bliver ændret på reglerne om partistøtte. Det er et problem, i det øjeblik, vælgerne kan få mistanke om noget fordækt, mener Karina Kosiara Pedersen.

- Hvis vi tror at de er i lommen på fagbevægelsen eller virksomheder eller organisationer, så er det jo et problem, og så skal vi gøre noget ved det, siger hun.